

tiðindablaðið sosialurin

Telefon: 118 20

Argjavegur 26, 3800 Argir

Postboks 76, 3800 Tórshavn

Útgáfudagur: tífudag, hósdag og leygardag

Leyningar skulu vera ólukkum í hendi í seinasta

lóg 12. 30 dagar fyri útgáfudagin

Útgevari:

P/f Sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri:

Jan Müller

Fyrstakastjóri:

Krisjan Dahl

Bláðfólk:

Høgri Djurhuus

Randi Jacobsen

Dagmy Joensen

Úppsæting:

P/f Sosialurin

Prent:

P/f Pressen 1981

Ein hugaligur Fiskasølu- stjóri

oddagrein

TAÐ er ein bjartskygdur og hugaligur Fiskasølustjóri, sum trívir í pennin í juli-márinum av blaðnum »Okkara millum«, sum júst er komið inn um gáttina her á Argjum. Birgir Danielsen, sum annars fleiri ferðir hevur fingið ábreiðslur fyri ikki at vilja ganga nýggjar leiðir og fyri ikki at vilja stuðla øðrum — uttanfyri Føroya Fiskasølu — sum eru komnir við nýggjum hugskotum og ætlanum, sigur í leiðaranum, at vit eiga kanska at umhugsa móguleikan at fáa meira burtur úr okkara slógv. Hann sigur m.a.: »Var tað ikki ein tanki at nýta slógv til minkakápur, eins og vit nýta tað til dýrasta síla- og laksaurdrátt?« Og aðrastaðni skrifvar hann: »Ella kundu vit ikki fingið delikatessur burtur úr fiskahøvðum?«

TAÐ fløvar at vita, at stjórin í Føroya størstu fyrirtøku — nú av »álvara« ynskir at leita alternativar leiðir innan fiskivinnuna. Í somu grein nemur hann eisini við spurningin at fiska og víðgera fiskasløg, sum vit hava fiskað lítið av, t.d. langsporl, gullaks o.a.

VIT skulu ikki leita so nógvar mánaðir aftur í tíðina, tá vit í Útvarpinum hoyrdu mann greiða frá, hvussu lítill hugað Føroya Fiskasøla var, tá menn av álvara fóru undir at gera royndir við at framleiða svartkjaft til matna. Tann spurningin kunnu vit so tjakast um nú — fyrri og ímóti. Men hvat nyttar at leita aftur í tíðina og vísa á skeivleikar, um tað nú vísir seg, at eisini Føroya Fiskasøla lýtir fram eftir og vil vera við í tjakinum og royndunum at troysta flest allar móguleikar.

VIT kunnu ikki annað enn fegnast um, at Føroya Fiskasøla nú av álvara er farin at umhugsa nýggjar leiðir — alternativar leiðir innan føroyska fiskivinnu og fiskiðnað.

EFTIR er so bert at vóna, at Føroya Fiskasøla fer eins hugaliga til verka tá tað snýr seg um at selja hesar somu vørur til tann besta prís.

jamú

Ó.B. samvitskuleysur »veruleikasnarari« ella heimføðingur í heimsklassa?

Óli Breckmann gjørdi so væl at prenta sína midnátarrøðu í Varmakeldustevnunum í Dagblaðnum í síðstu viku, so at eisini vit, ið ikki vóru so heppin at standa undir orðinum ella ikki fingið upp í lag at fara at lurta, skuldu smakka visdom hansara!

Røðan var ein samandrættur av teim sjónarmiðum og pástandum, ið ferd hava verið fram í Dagblaðnum seinastu tíðina, og tyktist prógva, at vit í Føroyum eiga ein heimføðing í heimsklassa.

Nú plaga heimføðingar at vera so meinaleysir, at ikki skuldi verið neyðugt at tala at teirra sjónarmiðum. Men heimføðingar, ið eru so orðsnildir og væltalandi og -skrivandi sum Óli, kunnu vera vandamiklir.

Vit hava í hvussu er í hesari öldini sæð dømi um, at heimføðislig lummafilosofi hevur tikið politiskt patent uppá tað sunnu fornuftina og harvið lokka meginpartin av eini tjóð til at taka undir við eini ideologi, sum øll, ið hava sína sunnu fornuft óspilta, hava andstygð fyri.

Nógv av tí, ið Óli ferir fram, ljóðar eisini so skilgott og meinaleyst. Vit munnu vera fleiri, ið lita á, at sunna fornuftin er besta tryggin fyri at undirgangsspádómarnir, sum við góðum grundum eru á lofti, ikki fara at ganga út.

Men hvat er »sunn fornuft« í grundini? Verður tað ikki altíð ein spurningur um vitan eisini? Tað tykir mær, at tað, sum Óli kallar »sunn fornuft« er tað, sum nógv onnur kalla fávitska.

Tað var tann tíð, at tann »sunn fornuftin« hekk á jørðin var fløt, meðan øvitisfrøðingar segdu, at hon var rund. Nú mælir Óli til, at vit ikki skulu lurta eftir slíkum serfrøðingum, sum bara snara veruleikanum, men heldur lita á okkara »sunn fornuft«!!

Tað er eisini nokk so áhugavert og skemtiligt, tað, Óli sigur um veruleikasnararar í fjølmiðlu. Her minnir hann ikki selt um danska heimføðingin Erhard Jacobsen,

sum eisini er pára samdur við Óla í sínum metingum um stórveldini, Suðurafrika, umhvørvisvernd og friðarrørslur.

Niðurstøðan her er tann, at tíðindamonopolini útvarp og sjónvarp við sínum vinstrahallu lýsingum snara veruleikanum, so at fólk ikki fáa tað røttu amerikansk-kapitalistisku fatanina av øllum heiminum!

Men sannleikin er tann, at meginparturin av uttanlandatíðindunum koma frá AP of Reuter, sum avgjørt ikki vera mett at vera vinstrasinnadur keldur, heldur tvørturímóti. Tá so onkur skilagóður »serkønur eygleiðari« av og á dugir at gjøgnumskoða henda tíðindaflutning, verður tað rópt »veruleikasnarar«.

Tað er tó einki ímóti tí veruleikasnarar, sum fría og »frýlynta« Dagblaðið borðreiðir við.

Nókur fá dømi eru prentað í røðuni hjá Óla: Men Óli, tað liggur nú minni veruleikasnararar í at umtala USA og Sovjett sum »tey bæði risaveldini« enn í at kalla USA »mest væleydnaði bardagin móti hópfátækraðemi« og Sovjett »totalitert fongsul«. Og tað er ikki minni veruleikasnararar bert at kalla leiklut USA's í Miðamerika fyrri »handilsbojkott« og Sovjettis í Afganistan bert »fólkamóð« ella í at kalla Suðurafrika »einasta land í Afrika, sum vert er at búgva í hjá svartu manninum.«

Tað má ein vælútbúgvin maður sum Óli vita, men tað tænar ikki hansara politisku áhugamálm at bera neutral og objektiv tíðindi. Og blaðstjórin í einum frium og óheftum blaði í okkara frælsa landi nýtist heldur ikki at hugsa um slíkt, hann kann frítt reingja og snúgva veruleikanum, sum hann vil, og hann kann á hugnaligum midnátarsamkomum á Varmakeldustevnu gremja seg um, at hansara sjónarmið ikki ótálmað verða flutt fram í »almennum tíðinda og útbúgvingarmonopol, sum hava skyldu til at bera so saklig tíðindi sum gjørligt. Tað eydnast verri enn so altíð, men snaringin er so næstan ongantíð tann vegin, sum Óli pástendur.

Og so tann flottasta

»snaringin« av øllum í sjálvum innganginum í røðuni: At tíni sjónarmið mugu krúpa um geilhorn í Fuglafirði á náttarráð, tá at tey ikki sleppa frammat í tíðindamonopolinum og útbúgvingarstovnum fyri valdsharrum! Og eg sum meinti, at valdsharrarnir í hesum heimi vóru ólása menn!!!

Og so fýlist Óli á, at tey upplýstu og bókliga lærdu í dag ikki eisini og í fólkafundartíðini eggja fólk til bjartskygni og álít á framtíðina. Íðan, gera tey ikki tað? Sjálvandi ber tað til at vera so heimføðisliga og naivt bjartskygdur sum Óli og siga: »sunn fornuftin« og áreiði hjá tí einstaka fer altíð at finna útvegir, bara frælsi einstaklingsins og fría iniciativíð ikki verða skerd. So finna vit nokk uppá okkurt, tá ið svartkjafturin er burtur, tá ið toskurin er úppfiskaður, tá ið oljan er uppi, tá ið bumban er tveitt. Onkur yvirleifar saktans, um 100.000 ár er alt gott aftur. Men tað er nú meira sunn fornuft ikki at lata hetta henda, tí mugu vit sjálvandi lurta eftir »fiskifrøðingum« og »undirgangsprefetum« og »friðarapostlum« og »umhvørvisstovnum«. Ja, vit eru mong, sum halda, at júst hesar rørsur, sum Óli talar so forhánisliga um, eru ein av grundunum til, at framtíðin er ljósari enn undirgangsprefetar vilja halda.

Og so henda turka-trúgvinn uppá, at økt framleiðsla og økt nýtsla skulu bjarga okkum burtur úr øllum trupulleikum og gera allar undirgangsprefetar og 0-vækstur-ekonomar til skammar. Sjálvt ikki eitt kapitalistiskt framleiðslumynstur kann framleiða avlopsvirði um náttúrugrundarlagið ikki er til. Um øll heimsins menniskju skulu kunna liva sum vit gera, hevði tað verið tann vissi undirgangur, her hjálpir ongin trúgv uppá, at kapitalistiska demokratiíð kann laga seg eftir umstøðum. Skuldu øll menniskju brúkt olju sum vit, var eingin olja eftir á jøllum. Skuldu øll brúkt pappir sum vit, var eingin skógur eftir á jørðini á Ólavssøku. Og skuldu øll

Framhald á síðu 15